

Sygn. akt VII U 1102/16

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Czechowicz
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o odsetki ( po rencie)

na skutek odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 3 czerwca 2016r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 3 czerwca 2016 roku (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy W. M. prawo do ustawowych odsetek za okres od dnia 1 października 2013 roku do dnia 9 lutego 2016 roku należnych od kwoty renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy ustalonej decyzją z dnia 9 lutego 2016 roku znak (...).

**Sygn. akt VII U 1102/16**

## UZASADNIENIE

W dniu 7 lipca 2016 roku, ubezpieczony W. M. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 3 czerwca 2016 roku znak: (...).

W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, iż Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 21 listopada 2015 roku ustalił prawo odwołującego do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, od dnia 1 października 2013 roku na stałe, natomiast organ rentowy ZUS, dopiero w lutym 2016 roku wydał decyzję, w której wznosił wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy. Zdaniem odwołującego przysługują mu odsetki za zwłokę organu rentowego począwszy od dnia 1 października 2013 roku, gdyż na skutek nieprawidłowej decyzji ZUS, wypłata renty została wstrzymana (aż do lutego 2016 roku). Zdaniem odwołującego, organ rentowy nie uzasadnił w żaden sposób, odmowy wypłaty odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia. W. M. dodał, iż to właśnie organ rentowy, wydając błędną decyzję o niewypłaceniu renty z tytułu wypadku

doprowadził do długotrwałego postępowania sądowego i powinien z tego tytułu wypłacić zaległe odsetki (odwołanie k. 2-3 a.s.)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 22 lipca 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy podkreślił, iż prawomocny wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie wpłynął do organu rentowego w dniu 28 stycznia 2016 roku, jednakże Sąd nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Decyzja organu rentowego przyznająca świadczenie została natomiast wydana w dniu 9 lutego 2016 roku. W ocenie organu rentowego brak jest zatem podstaw prawnych do wypłaty odsetek, ponieważ wydanie decyzji w sprawie prawa do świadczenia oraz jego wypłata nastąpiły w terminach ustawowych, przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych. W świetle podniesionej argumentacji, organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie k. 5 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny: W. M. pobierał z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, jakiemu uległ w dniu 11 lutego 2009 roku. Świadczenie to przysługiwało ubezpieczonemu do dnia 30 września 2013 roku i zostało przyznane na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej ZUS z dnia 15 maja 2012 roku w oparciu o przeprowadzone badanie oraz dokumentację medyczną ubezpieczonego z lat 2009-2010 (k. 185, k. 209 a.r.). Ubezpieczony złożył następnie w dniu 14 sierpnia 2013 roku wniosek o przedłużenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (k. 231 a.r.). Orzeczeniem z dnia 16 września 2013 roku, lekarz orzecznik ZUS, uznał, iż W. M. nie jest osobą niezdolną do pracy (k. 235 a.r.). W związku z wniesieniem sprzeciwu, ubezpieczony został skierowany na ponowne badanie przez Komisję Lekarską ZUS. Po przeprowadzeniu badania ubezpieczonego i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej z lat 2009-2013 Komisja Lekarska ZUS również uznała, że wnioskodawca nie jest osobą niezdolną do pracy na dalszy okres (k. 251 a.r.).

W oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 7 listopada 2013 roku organ rentowy w dniu 15 listopada 2013 roku wydał decyzję (znak: (...)), którą odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (k. 253 a.r.). W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego W. M. złożył odwołanie do Sądu Okręgowego inicjując tym samym postępowanie odwoławcze o sygnaturze akt VII U 3564/13 (k. 2-4 a.s. VII U 3564/13). W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu ortopedii, neurologii, chorób wewnętrznych oraz z zakresu medycyny pracy celem ustalenia czy odwołujący się jest osobą niezdolną do pracy (k. 10, 130 a.s. VII U 3564/13).

W oparciu o przeprowadzony dowód z opinii biegłego specjalisty z zakresu chorób wewnętrznych oraz opinii biegłego z zakresu medycyny pracy Sąd Okręgowy ustalił, iż w zakresie przyczyn internistycznych nie nastąpiły żadne zmiany stanu zdrowia pozwalające na uznanie odwołującego za osobę niezdolną do pracy (k. 26, 75-76, 87, 123 VII U 3564/13). Sąd Okręgowy ustalił natomiast, iż w zakresie przyczyn ortopedycznych, odwołujący jest nadal częściowo niezdolny do pracy na okres kolejnych trzech lat (k. 41-42 a.s. VII U 3564/13). W oparciu o dowód z opinii uzupełniającej biegłego sądowego specjalisty z zakresu ortopedii Sąd Okręgowy ustalił, iż częściowa niezdolność do pracy powstała u odwołującego w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 lutego 2009 roku (k. 108 a.s. VII U 3564/13). Ustalenie to potwierdziła opinia biegłego sądowego ortopedy wydana w dniu 7 września 2015 roku, na podstawie której Sąd Okręgowy ustalił, iż odwołujący jest od dnia 1 października 2013 roku nadal częściowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem (k. 140 a.s.

VII U 3564/13). Sąd nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Odwołujący złożył do akt sprawy VII U 3564/13 opis badania rezonansu magnetycznego z dnia 28 lutego 2012 roku (k. 6 a.s.). Biegli sądowi M. G. oraz K. K. analizując stan zdrowia odwołującego odnieśli się m.in. do ww. opisu badania rezonansu magnetycznego i uznali także w oparciu o wynik tegoż badania, iż odwołujący jest osobą nadal po dniu 30 września 2013 roku osobą częściowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem.

Sąd Okręgowy w oparciu o opinię biegłego K. K. ustalił, iż niezdolność do pracy odwołującego ma charakter trwały (k. 140 a.s.). Dokumentacją medyczną w postaci opisu badania rezonansu magnetycznego z dnia 28 lutego 2012 roku, a także pozostałą dokumentacją medyczną ubezpieczonego z przebiegu jego leczenia w latach 2009-2013, dysponowała również Komisja Lekarska ZUS, która wydała orzeczenie w przedmiocie stanu zdrowia odwołującego w dniu 7 listopada 2013 roku (dokumentacja akt rentowych). W toku postępowania odwoławczego w sprawie VII U 3564/13, organ rentowy przedstawił stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS II Oddział w W. zgodnie z którym, lekarze orzecznicy ZUS nie zakwestionowali żadnych opinii biegłych sądowych w sprawie VII U 3564/13 (k. 149-150 a.s.).

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2015 roku, Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 15 listopada 2013 roku znak: (...) w ten sposób, że przyznał W. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 października 2013 roku na stałe (k. 159 a.s. sygn. akt VII U 3564/13). Organ rentowy nie zaskarżył wyroku.

Akta zostały wysłane do organu rentowego w dniu 27 stycznia 2016 roku (k. 165 a.s. VII U 3564/13). Prawomocny wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie wpłynął do organu rentowego w dniu 28 stycznia 2016 roku. Wyrok Sądu Okręgowego z dnia 24 listopada 2015 roku został wykonany decyzją z dnia 9 lutego 2016 r. znak: (...) na mocy której, organ rentowy przyznał W. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 października 2013 roku na stałe i ustalił termin płatności renty na 25 dzień każdego miesiąca. Organ rentowy nie rozstrzygnął kwestii dotyczącej odsetek związanych z wyrównaniem świadczenia (decyzja z dnia 9 lutego 2016 roku k. 311 a.r.).

W dniu 4 marca 2016 roku ubezpieczony złożył do tutejszego Sądu odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 9 lutego 2016 roku, znak: (...) wnosząc o wypłatę na jego rzecz zaległych odsetek związanych z wypłatą świadczenia. W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 marca 2016 roku, organ rentowy wniósł o formalne przekazanie wniosku o wypłatę odsetek zawartego w odwołaniu z dnia 4 marca 2016 roku do merytorycznego rozpoznania na podstawie art. 477<sup>10</sup> § 2 k.p.c. (k. 319 a.r.).

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W. do rozpoznania wnioski o wypłatę odsetek od świadczenia rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, przyznanego na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 9 lutego 2016 roku znak: (...) (w punkcie 1), a w punkcie 2, Sąd Okręgowy umorzył postępowanie (k. 333 a.r.).

Po rozpoznaniu wniosku W. M. o odsetki, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał w dniu 3 czerwca 2016 roku, decyzję znak: (...), którą odmówił W. M., prawa do odsetek wskazując, iż Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w wyroku z dnia 24 listopada 2015 roku, nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W. M. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia z dnia 3 czerwca 2016 roku, inicjując tym samym niniejsze postępowanie odwoławcze o sygnaturze akt VII U 1102/16 (odwołanie k. 2-3 a.s. sygn. akt VII U 1102/16.).

Do zakończenia postępowania strony sporu podtrzymały zajęte stanowisko procesowe, odwołujący w zakresie uwzględnienia odwołania i zasądzenia prawa do odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia od dnia 1 października 2013 roku, a organ rentowy w przedmiocie oddalenia odwołania ubezpieczonego (k. 16 a.s. sygn. akt VII U 1102/16 ).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji akt rentowych ubezpieczonego, w tym zgromadzonej dokumentacji lekarskiej, a także w oparciu o dokumentację akt sprawy o sygnaturze VII U 3564/13 prowadzonej w przedmiocie ustalenia uprawnień W. M. do renty z tytułu niezdolności do pracy w

związku z wypadkiem przy pracy, w tym w szczególności opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów, a także całokształtu dokumentacji medycznej zgromadzonej w tymże postępowaniu sądowym. Sąd Okręgowy uwzględnił nadto dokumentację akt sprawy o sygnaturze akt VII U 523/16 dotyczącej przekazania wniosku odwołującego do rozstrzygnięcia organu rentowego. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy z dokumentów nie był kwestionowany w zakresie jego autentyczności przez żadną ze stron postępowania, toteż Sąd Okręgowy uwzględnił ich walor dowodowy. W ocenie Sądu, materiał dowodowy sprawy stanowił wystarczającą podstawę do rozstrzygnięcia sporu.

### **Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:**

Odwołanie W. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w W. z dnia 3 czerwca 2016 roku znak: (...), jako zasadne podlegało uwzględnieniu i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 85 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.963 j.t.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczeń lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z tezą wyrażoną w orzecznictwie, „postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem — w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego oraz prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej - o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy. Biegli sądowi nie zastępują lekarza orzecznika ZUS. Zgodnie z posiadaną wiedzą specjalistyczną poddają ocenie merytorycznej trafność wydanego przez niego orzeczenia o zdolności wnioskodawcy do pracy lub jej braku" (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004 roku w sprawie II UK 395/03).

W myśl natomiast mającego w tym zakresie charakter przepisu szczególnego art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a). Stosownie do treści art. 118 ust. 4 tej ustawy, przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, ust. 1-3 stosuje się odpowiednio.

Z przedstawionego stanu prawnego wynika, iż jeżeli dla stwierdzenia uprawnień do świadczenia wymaga się wydania decyzji, termin do jej wydania biegnie od daty wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, co dotyczy także ponownego ustalenia prawa do świadczenia. Przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. Przesłanką powstania po stronie organu rentowego obowiązku wypłaty odsetek jest opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia

społecznego lub wypłaty tego świadczenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 501), a zatem w tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego.

Nie ulega wątpliwości, że przewidziane w art. 85 ust. 1 zdanie drugie ustawy systemowej wyłączenie obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek nie jest zależne od wykazania, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia. Zawarte w tym przepisie określenie: "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jest bardziej zbliżone znaczeniowo do używanego w przepisach prawa określenia: "przyczyn niezależnych od organu", co oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNP 2005 Nr 10, poz. 147).

Podejmując próbę klasyfikacji błędów organu rentowego, można je podzielić na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych.

Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji w przedmiotowym stanie faktycznym. W takiej sytuacji sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem oznacza, że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ten organ ponosi odpowiedzialność, choćby nie można mu było zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04, OSNP 2005 Nr 19, poz. 308, czy wyrok z dnia 14 września 2007 r., III UK 37/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 326). Jeżeli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek.

Bardziej złożona jest natomiast prawna kwalifikacja błędu w ustaleniach faktycznych jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie. Możliwa jest bowiem sytuacja, że przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych Sądu.

Aby stwierdzić w takiej sytuacji, że organ rentowy nie ponosi za to opóźnienie odpowiedzialności, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin ZUS nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia, z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność.

Prawna problematyka postępowania dowodowego i wyjaśniającego związana jest w dużym stopniu z kompetencjami organu rentowego związanymi ze środkami dowodowymi dopuszczonymi w postępowaniu przed organem rentowym. Reguły postępowania dowodowego ustanowione zostały w odmienny sposób niż w Kodeksie postępowania administracyjnego, z którego wynika, że dowodem jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem (art. 75 § 1 k.p.a.). W postępowaniu emerytalno-rentowym obowiązuje zasada odwrotna - dowodem jest tylko to, co prawo za dowód uznaje i jako dowód dopuszcza. Wyjaśnienie okoliczności koniecznych do

wydania decyzji następuje zatem również przez sąd. W kontekście prawa do odsetek istotne jest więc stwierdzenie, czy organ rentowy w ramach udzielonych mu kompetencji i nałożonych obowiązków podjął określone działania zmierzające do ustalenia prawa i wyjaśnienia związanych z tym okoliczności.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. ponosi odpowiedzialność. Podkreślić bowiem należy, iż organ rentowy dysponował dokumentacją medyczną odwołującego w tym opisem badania rezonansu magnetycznego z dnia 28 lutego 2012 roku, na podstawie której przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres do dnia 30 września 2013 roku. Następnie W. M. złożył do organu rentowego wniosek o przyznanie mu prawa do świadczenia na dalszy okres z uwagi na konieczność kontynuowania leczenia. W związku z decyzją odmawiającą mu prawa do dalszego świadczenia rentowego, ubezpieczony zainicjował postępowanie odwoławcze przed Sądem Okręgowym w sprawie VII U 3564/1. W postępowaniu tym biegły sądowy lekarz specjalista w dziedzinie ortopedii i traumatologii K. K. – po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną zawartą w aktach sprawy oraz po przeprowadzeniu badania lekarskiego odwołującego, stwierdził, iż odwołujący posiada znaczną dysfunkcję układu ruchu. Biegły stwierdził, iż odwołujący kwalifikuje się do przyznania mu prawa do świadczenia rentowego na dalszy okres tj. od dnia 1 października 2013 roku na stałe. Postępowanie sądowe prowadzone w sprawie o sygnaturze akt VII U 3564/13 jednoznacznie wykazało, zdaniem Sądu iż odwołujący po dniu 30 września 2013 roku jest osobą nadal częściowo niezdolną do pracy na stałe. Podkreślić również należy, iż zarówno lekarze orzecznicy ZUZ II Oddziału w W., jak również lekarze opiniujący w odwoławczym postępowaniu sądowym (w sprawie o sygnaturze VII U 3546/13.), dysponowali tą samą dokumentacją medyczną dotyczącą stanu zdrowia i zakresu schorzeń odwołującego. Wobec powyższego Sąd Okręgowy zważył, iż wnikliwa i prawidłowa ocena medyczna stanu zdrowia wnioskodawcy mogła doprowadzić lekarzy orzeczników do wniosków ujętych później w opinii sądowej lekarza K. K. który uznał, iż zakres schorzeń i ograniczenia układu ruchu w związku z wypadkiem ograniczają w częściowym stopniu zdolność do pracy ubezpieczonego od dnia 1 października 2013 roku na stałe. Sąd Okręgowy miał na uwadze również okoliczność, iż niezdolność do pracy odwołującego nie została zakwestionowana w postępowaniu przed Sądem Okręgowym (w sprawie VII U 3564/13) przez organ rentowy. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że w niniejszym postępowaniu, organ rentowy mógł już na etapie postępowania administracyjnego, zainicjowanego wnioskiem o przedłużenie prawa do świadczenia poczynić prawidłowe ustalenia w zakresie stanu zdolności do pracy odwołującego, a tym samym wydać decyzję o przyznaniu prawa do świadczenia, nie narażając go na konieczność prowadzenia postępowania sądowego o sygnaturze akt VII U 3564/13.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podkreślił, iż Sąd Okręgowy w wyroku w sprawie VII U 3564/13 nie ustalił odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy bezzasadnie przyjął, że renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy W. M. mogła być wypłacona dopiero od dnia wydania decyzji wykonującej wyrok Sądu Okręgowego w sprawie VII U 3564/13. Zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy, pomimo dysponowania takim samym materiałem dowodowym jak biegły opiniujący w sprawie odwoławczej, dokonał wadliwej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego, a okoliczność ta stanowi opóźnienie w przyznaniu świadczenia, za którą organ rentowy ponosi jednak odpowiedzialność. W ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy posiadał wiedzę o ciągłości schorzeń odwołującego powstałych w związku z wypadkiem i braku okresów ich remisji.

Sąd Okręgowy miał ponadto na uwadze pogląd wyrażony przez Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 września 2007 r. (sygn. akt

P 11/07), że 30-dniowy termin określony w art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (w tym błędne orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS lub Komisji Lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. Ponadto jak wywiódł Sąd Najwyższy

w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r., (III UK 110/11), wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego lekarza orzecznika oddziału, stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe. Ponadto, zarówno lekarz orzecznik, jak i główny lekarz orzecznik oddziału, działają w ramach organu rentowego. Jeżeli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Wobec tego organ rentowy musi zapłacić odsetki od nieprzyznanego w terminie świadczenia, jeżeli sąd przyznał prawo do niego na podstawie dokumentów i okoliczności uprzednio znanych zakładowi.

Wskazać również należy, że – wbrew twierdzeniom organu rentowego – brak orzeczenia w wyroku Sądu Okręgowego z dnia 24 listopada 2015 roku o kwestii odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zamyka ubezpieczonemu drogi do późniejszego dochodzenia odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Obecnie jest już utrwalone orzecznictwo sądowe wskazujące, że brak orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń nie przesądza o tym, że ZUS nie ponosi odpowiedzialności. (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r. I UZP 2/11 OSNP 2011/19-20/255). W razie wystąpienia o odsetki po wykonaniu wyroku przyznającego świadczenia konieczne jest zatem ustalenie z jakich przyczyn doszło do opóźnienia w wypłacie świadczenia. Ocena odnośnie tego, która ze stron postępowania odpowiada za opóźnienie w wypłacie świadczenia rentowego w danej sprawie powinna być wyprowadzona z uwzględnieniem całokształtu okoliczności sprawy. W sytuacji gdy przedmiotem sporu jest prawo do renty i jedyną sporną okolicznością jest ocena stanu zdrowia, zaś ubezpieczony przedstawia pełną dokumentację medyczną, to ewentualny błąd w ocenie medycznej obciąża organ rentowy, a nie ubezpieczonego. Z treści uzasadnienia wynika wyraźnie, że w odniesieniu do spraw związanych z orzekaniem medycznym utrwalone jest orzecznictwo, iż to organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowe orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika ZUS lub Komisję Lekarską ZUS. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie organ rentowy miał możliwość wydania prawidłowej decyzji o przyznaniu renty, gdyby dokonano prawidłowej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego W. M..|

Sąd Okręgowy zważył, że organ rentowy na mocy art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest zobowiązany do wypłaty odsetek od świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Odsetki te należne są od daty wymagalności świadczenia za którą Sąd uznał datę od jakiej przyznano świadczenie za poszczególne miesiące do dnia zapłaty zgodnie z żądaniem odwołania.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że odwołującemu przysługuje prawo do odsetek za okres od 1 października 2013 roku do dnia 9 lutego 2016 roku, gdyż od tej daty ZUS pozostawał w zwłoce z ustaleniem prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie zmieniając zaskarżoną decyzję, o czym orzeczono na podstawie przepisu art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c.